

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 192/2014-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júna 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Barborou Šrutekovou, Advokátska kancelária, Hlavná 44, Trnava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 153/08 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 153/08 p o r u š i l základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Bratislava I vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 153/08 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prieťahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadostučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré j e Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDACTED] p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 424,16 € (slovom štyristodvadsaťštyri eur a šesťnásť centov), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho advokátky JUDr. Barbory Šrutekovej, Advokátska kancelária, Hlavná 44, Trnava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 192/2014-7 z 24. apríla 2014 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 153/08 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že:

«Dňa 12. 9. 2008 podal sťažovateľ ako žalobca na Okresný súd Bratislava I žalobu, ktorou sa domáha určenia, že okamžité skončenie pracovného pomeru sťažovateľa ako žalobcu so žalovanou KOOPERATIVOU poisťovňou, a. s. Vienna Insurance Group je podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce počnúc dňom 23. 7. 2008 neplatné, tiež sa domáhal uloženia povinnosti zaplatiť sťažovateľovi náhradu mzdy vo výške jeho priemerného mesačného zárobku od 1. 8. 2008 pokiaľ mu žalovaný umožní pokračovať v práci a tiež si uplatnil aj náhradu trov konania.

(...) Okresný súd Bratislava I konal po podaní žaloby (od 12. 9. 2008) až 8. 10. 2009 (t. j. po jednom roku a takmer jednom mesiaci), následne bolo pojednávanie dňa 8. 10. 2009 odročené na neurčito a po podanej sťažnosti na prietahy konal od marca 2010 do júla 2010 (pojednávania 11. 3. 2010, 27. 5. 2010 a 6. 7. 2010, kedy súd rozhodol rozsudkom, tento však súd doručil sťažovateľovi ako žalobcovi až dňa 25. 8. 2010 a vec sa s opravnými prostriedkami sťažovateľa ako žalobcu a žalovaného „dostala“ na Krajský súd v Bratislave až v roku 2011 (podľa sp. zn. 11 Co 12/2011), následne po doručení rozhodnutia odvolacieho súdu ešte dňa 24. 2. 2012 na Okresný súd Bratislava I súd konal opätovne až v apríli 2013 (pojednávania). Podľa názoru sťažovateľa ani podaním sťažnosti na prietahy k odstráneniu prietahov v konaní neprišlo.

Napokon z uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 11 Co 12/2011 zo dňa 25. 1. 2012 vyplýva, že konanie prvostupňového súdu má vadu podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p., kedy odvolací súd skonštatoval, že súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva, rozhodnutie súdu prvého stupňa považoval za zmätočné. (...)

Tým, že sťažovateľova vec vedená pred Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 9 C 153/2008 nie je vedená bez prietahov a doposiaľ nebola právoplatne skončená, sa komplikuje celková situácia sťažovateľovi ohľadne jeho návrhu, mu priznať náhradu mzdy vo výške jeho priemerného mesačného zárobku od 1. 8. 2008 pokiaľ mu žalovaný umožní pokračovať v práci, keďže počas doby od roku 2008 (až doposiaľ!) takéto rozhodnutie nebolo právoplatne vydané. (...)

Máme za to, že postupom Okresného súdu Bratislava I bolo porušené základné ľudské právo sťažovateľa v zmysle

l. 48 ods. 2 druhej hlavy siedmeho oddielu Ústavy Slovenskej republiky(...) a to právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, nakoľko súd v období od podania návrhu na začatie konania riadne nekonal a nekoná a preto nemohlo byť toto konanie ani doposiaľ právoplatne skončené.

(...) V danom prípade došlo a stále dochádza postupom Okresného súdu Bratislava I v predmetnej veci tým, že tento riadne nekoná na strane sťažovateľa k vzniku nemajetkovej

ujmy, ktorú vyčísluje na sumu vo výške 200.000,- € a to z dôvodu neumožneného pokračovania v práci žalovaným spôsobené tým, že súd doposiaľ právoplatne nerozhodol o neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a teda sťažovateľ v uvádzanom období (od septembra 2008 doposiaľ) ani nemôže dosahovať zárobok u žalovaného.

(...) Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky(...) vyslovil tento nález

1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 153/2008 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 153/2008 konal bez zbytočných prietahov.

3. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 200.000,- €(...), ktoré je mu Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Trnava (zrejme má byť Okresný súd Bratislava I, pozn.) je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia.»

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 3281/2014 z 22. júla 2014 a právna zástupkyňa sťažovateľa doplnujúcim stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 13. mája 2015.

2.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

«(...) V úvode môjho vyjadrenia ku konaniu vedenému na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9C 153/2008 si Vám dovoľujem oznámiť, že netrvám na ústnom prejednaní doručenej ústavnej sťažnosti. Súhlasím s tým, aby podľa ust. § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania

o prijatej sťažnosti, ak dospeje k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Na základe Vašej žiadosti som vo veci vykonala šetrenie a zistila som, že na tunajšom súde sa vedie konanie v právnej veci navrhovateľa: [REDAKOVANÉ], proti odporcovi: KOOPERTIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group. Návrh na začatie konania bol súdu doručený dňa 12.09.2008. Meritom sporu je neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru a náhrada mzdy. Ide o pracovnoprávny spor, ktorý je podľa môjho názoru priemerne skutkovo a právne zložitý.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal, že v predmetnej veci sa koná už viac ako 5 rokov avšak toto konanie nebolo doposiaľ právoplatne skončené. (...)

Na celkovú dĺžku konania mala vplyv skutočnosť, že od podania návrhu na začatie konania dňa 12.09.2008, až na pojednávaní dňa 08.10.2009 navrhovateľ navrhol vykonať dokazovanie výsluchom svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktorých adresy bydlísk súdu oznámil dňa 20.10.2009. Súd vykonal výsluch svedkov na pojednávaní dňa 11.03.2010. Vplyv na dĺžku konania mala aj celková zaťaženosť oddelenia „9C“ (počet nevybavených vecí v oddelení „9C“ k 30. júnu 2014 bolo 455 vecí, a v oddelení „9Cpr“ bolo 20 nevybavených vecí), čím sa jednotlivé časové úseky medzi úkonmi zákonnej sudkyne predĺžili. Poukazujem však na skutočnosť, že súd vo veci vytýčil celkom 9 pojednávaní a vykonával dokazovanie, ktoré navrhli účastníci v priebehu konania a vo veci rozhodol rozsudkom dňa 06.07.2010, ktorý však bol zrušený a vrátený na ďalšie konanie uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Co 12/2011-187 zo dňa 25.01.2012 v zmysle ktorého súd doplnil dokazovanie navrhnuté účastníkmi konania a dňa 03.10.2013 vo veci opäť rozhodol rozsudkom. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obaja účastníci konania a spis bol predložený odvolaciemu súdu dňa 21.01.2014 na rozhodnutie o odvolaní.

Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť dňa 27.12.2013 a uplatnil si v dôsledku pretrvávajúcich prieťahov v predmetnej veci na okresnom súde finančné zadosťučinenie, t.j. viac ako dva mesiace potom, ako Okresný súd Bratislava I vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 9C 153/2008-262 zo dňa 03.10.2013. Proti rozsudku sám sťažovateľ podal odvolanie dňa 29.10.2014 a v sťažnosti pritom uvádza, že v danom prípade došlo a stále dochádza

postupom Okresného súdu Bratislava I v predmetnej veci k zbytočným prietahom a tým, že tento riadne nekoná na strane sťažovateľa dochádza k vzniku nemajetkovej ujmy, ktorú vyčísluje na sumu 200.000,- eur a to z dôvodu neumožneného mu pokračovania v práci tým, že súd doposiaľ právoplatne nerozhodol.

V prípade, že Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov navrhujem, aby sťažovateľovi nepriznal finančné zadosťučinenie, resp. mu toto finančné zadosťučinenie nepriznal v plnej výške, nakoľko ho podľa môjho názoru sťažovateľ riadne neodôvodnil - finančné zadosťučinenie za prietahy v konaní pred súdom resp. výška tohto zadosťučinenia, ktorá závisí od rozsahu v akom sa zasiahlo do práv účastníkov konania.»

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom doplňujúcom podaní k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu uviedla:

„(...) V konaní prebiehajúcim pred Okresným súdom Bratislava I pod č.k. 9 C 153/2008 pretrvávajú prietahy; dnes (t.j. dňa 13. 5. 2015) bolo právnomu zástupcovi sťažovateľa doručené uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. 3. 2015 č.k. 11 Co 7/2014, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a teda vec ani doposiaľ nebola právoplatne skončená. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia odvolacieho súdu vyplýva, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, odňal účastníkom možnosť konať pred súdom a tiež aj to, že je možné že bude potrebným dokazovanie ešte doplniť a teda právoplatné skončenie veci je v nedohľadne. (...)

S poukazom na vyššie uvedené sťažovateľ trvá na ním podanej sťažnosti ako aj jej doplneniach a žiada, aby Ústavný súd Slovenskej republiky o tejto sťažnosti rozhodol.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu (ktorý bol ústavnému súdu doručený po opakovaných žiadostiach až 25. mája 2015) ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde sp. zn. 9 C 153/08:

Dňa 12. septembra 2008 podal sťažovateľ na okresnom súde proti obchodnej spoločnosti KOOOPERATIVA poisťovňa a. s., Vienna Insurance Group, Štefanovičova 5, Bratislava (ďalej len „odporkyňa“), žalobný návrh „o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy“. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 9 C 153/08.

Dňa 20. novembra 2008 súd vyzval sťažovateľa na založenie ešte jedného rovnopisu návrhu a príloh do spisu.

Dňa 27. februára 2009 okresný súd vyzval odporkyňu, aby sa vyjadrila k návrhu na začatie konania a aby zaslala súdu listinné dôkazy – mzdové listy sťažovateľa.

Dňa 10. marca 2009 odporkyňa požiadala súd o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k návrhu na začatie konania.

Dňa 17. marca 2009 boli súdu doručené listinné dôkazy – mzdové listy sťažovateľa.

Dňa 20. marca 2009 bolo súdu doručené oznámenie právneho zástupcu odporkyne, ktorým zároveň doručil súdu plnú moc a oznámil, že až potom, čo mu bude umožnené nahliadnutie do súdneho spisu, sa bude môcť vyjadriť v primeranej lehote k návrhu na začatie konania.

Dňa 8. apríla 2009 bolo súdu doručené podanie odporkyne, ktorým sa vyjadrila k návrhu na začatie konania.

Dňa 20. apríla 2009 bolo sťažovateľovi doručené vyjadrenie odporkyne k návrhu na začatie konania na vedomie.

Dňa 15. mája 2009 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 8. október 2009.

Dňa 15. mája 2009 súd vyzval odporkyňu na zaslanie potvrdenia o zárobku sťažovateľa za 2. štvrtrok roku 2008 a zaslanie mzdového listu sťažovateľa za rovnaké obdobie.

Dňa 23. júla 2009 odporkyňa reagovala na uvedenú výzvu okresného súdu.

Dňa 1. októbra 2009 sa sťažovateľ písomne vyjadril k stanovisku odporkyne k návrhu na začatie konania.

Dňa 8. októbra 2009 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito na účely ďalšieho dokazovania.

Dňa 20. októbra 2009 sťažovateľ oznámil súdu adresy svedkov, ktorých navrhol v konaní vypočuť.

Dňa 21. januára 2010 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 11. marec 2010.

Dňa 11. marca 2010 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 27. máj 2010 na účely doplnenia dokazovania.

Dňa 26. apríla 2010 sťažovateľ doručil okresnému súdu listinné dôkazy.

Dňa 27. mája 2010 bolo pojednávanie odročené na 6. júl 2010.

Dňa 6. júla 2010 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok č. k. 9 C 153/08-153.

Dňa 26. augusta 2010 odporkyňa podala odvolanie proti uvedenému rozsudku.

Dňa 9. septembra 2010 sa proti uvedenému rozsudku odvolal aj sťažovateľ.

Dňa 7. októbra 2010 súd vyzval účastníkov konania na vyjadrenie sa k podaným odvolaniam.

Dňa 5. novembra 2010 bolo súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k odvolaniu odporkyne.

Dňa 22. decembra 2010 bolo súdu doručené vyjadrenie odporkyne k odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 27. januára 2011 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o opravných prostriedkoch účastníkov konania.

Dňa 25. januára 2012 krajský súd uznesením č. k. 11 Co 12/2011-187 napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 24. februára 2012 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 31. januára 2013 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 18. apríl 2013.

Dňa 18. apríla 2013 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 18. jún 2013 na doplnenie dokazovania.

Dňa 18. júna 2013 bolo pojednávanie odročené na 9. júl 2013 s tým, že bude opätovne urobený dopyt na Sociálnu poisťovňu, pobočka Považská Bystrica.

Dňa 9. júla 2013 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 12. september 2013 na doplnenie dokazovania.

Dňa 12. septembra 2013 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 3. október 2013 na účely vyhlásenia rozsudku.

Dňa 3. októbra 2013 okresný súd vyhlásil vo veci rozsudok č. k. 9 C 153/08-262.

Dňa 17. októbra 2013 odporkyňa podala odvolanie proti rozsudku okresného súdu č. k. 9 C 153/08-262.

Dňa 29. októbra 2013 sťažovateľ podal odvolanie proti uvedenému rozsudku.

Dňa 22. novembra 2013 súd vyzval odporkyňu na vyjadrenie sa k podanému odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 16. decembra 2013 bolo súdu doručené vyjadrenie odporkyne k odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 21. januára 2014 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o podaných opravných prostriedkoch účastníkov konania.

Dňa 31. marca 2015 krajský súd uznesením č. k. 11 Co 7/2014-243 napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 30. apríla 2015 bol spis vrátený okresnému súdu.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva

alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní „o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy“ vedenom pod sp. zn. 9 C 153/08 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov(...)

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého občianskoprávneho konania je uplatnenie nárokov z neplatného skončenia pracovného pomeru, t. j. vec, ktorej povaha (spor o nároky, ktoré sú zdrojom príjmov sťažovateľa) si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 Občianskeho

súdneho poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (pozri napr. I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania, nebola a ani nemohla byť závislá od právnej zložitosti veci, pretože rozhodnutia o predmetných nárokoch tvoria štandardnú rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov s bohatou a ustálenou judikatúrou. Po skutkovej stránke si vec nevyžadovala úzko odborné poznatky o danej záležitosti a v konaní vystupovalo minimum účastníkov.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom. Dĺžka napadnutého konania teda nebola vyvolaná správaním sťažovateľa. Skutočnosť, že sťažovateľ v neskoršom štádiu oznámil mená svedkov, napadnuté konanie nijako zbytočne nepredĺžilo.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým poukazuje na to, že nemožno pochybovať o tom, že povaha preskúmvanej veci si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu konania, čo okrem iného - ako to už bolo uvedené - znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov konania.

Trvanie napadnutého konania už takmer sedem rokov (aj keď sa vec nachádzala aj na odvolacom súde, čo v danom prípade iba sčasti možno pričítať na ťarchu okresného súdu tak, ako to bude ďalej uvedené) je v kontexte celkového trvania konania o okamžité zrušenie pracovného pomeru a o náhradu mzdy, ktoré sa na okresnom súde začalo 12. septembra 2008, už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústreďená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

Ústavný súd konštatuje, že okresný súd v napadnutom konaní v období od 24. februára 2012 do 31. januára 2013 (jedenásť mesiacov) nevykonal vo veci žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ počas napadnutého súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). Okrem toho z uznesenia krajského súdu č. k. 11 Co 12/2011-187 vyplýva, že prvý rozsudok bol v danej veci „*zmätočný, nepreskúmateľný*“, to znamená, že obdobie, počas ktorého sa vec nachádzala na odvolacom súde (od 27. januára 2011 do 24. februára 2012, t. j. jedenásť mesiacov), treba považovať za neefektívne, veď odvolací súd nemohol vecne posúdiť napadnuté rozhodnutie. K uvedenej nečinnosti a neefektívnej činnosti (celkovo minimálne 22 mesiacov), a teda k zbytočným prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Na celkovú zafaženosť oddelenia „9C“, na ktorú v danej veci poukázala predsedníčka okresného súdu, nebolo možné ani v tomto prípade prihliadať a akceptovať ju. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom cit. predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci - a teda vykonanie spravodlivosti - bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ľarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobu obmedzenú personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Okrem uvedeného ústavný súd

opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení súdu (I. ÚS 6/06).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie, pričom poukázal na to, že tým, že okresný súd v napadnutom konaní *„riadne nekoná na strane sťažovateľa dochádza k vzniku nemajetkovej ujmy, ktorú vyčísluje na sumu vo výške 200.000,- € a to z dôvodu neumožneného pokračovania v práci žalovaným spôsobeným tým, že súd doposiaľ právoplatne nerozhodol o neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a teda sťažovateľ v uvádzanom období (od septembra 2008 doposiaľ) ani nemôže dosahovať zárobok u žalovaného“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti

zisteného porušenia práv sťažovateľa, vzhľadom aj na povahu veci považuje za primerané vo výške 3 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 28. novembra 2013, podanie ústavnej sťažnosti z 27. decembra 2013 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 13. mája 2015). Za dva úkony vykonané v roku 2013 patrí odmena dvakrát po 130,16 € a režijný paušál dvakrát po 7,81 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2015 patrí odmena 139,83 € a režijný paušál 8,39 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 424,16 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2015